

П. Дървинговъ

полковникъ отъ генер. штабъ о. з.,

Евреитѣ въ Българското Отечество и участието имъ въ войнитѣ

Историческата наука още не е казала последната си дума по въпроса, кога за пръвъ пжтъ се явяватъ еврейтѣ въ Балканския полуостровъ и оставатъ тукъ като негови жители. Едни отнасятъ това следъ похода на Дарий въ Скития, други — следъ оня на Александъръ Велики въ Азия, а трети — следъ завладяването на полуострова отъ римлянитѣ, особено следъ разрушението на Иерусалимъ и окончателното пропадане на еврейската държава.

Автентично свидетелство за поселили се въ полуострова евреи имаме отъ началото на християнската ера, когато апостолъ Павелъ посетилъ града Солунъ, дето намѣрилъ колония отъ евреи съ редовно устроена вѣрска община. Въ кои други градове на полуострова презъ време на римското господство е имало подобни поселения, каквито безъ съмнение, трѣбвало да е имало, при това на повече мѣста не е установено. Но, и да е имало тукъ-тамъ подобни поселения, тѣ сж били разгонени, разнебитени или съвсемъ унищожени при нашествията, които готитѣ, хунитѣ, аваритѣ, хуно-българитѣ и славянитѣ последователно и почти непрекъснато развива въ полуострова отъ края на IV до началото на VII вѣкове. При тѣзи всеунищожавачи нашествия, които измѣниха изъ основа народностната физиономия на полуострова, се запазиха само жителитѣ на нѣкои покрайнини и тия на крепоститѣ, като Солунъ, Цариградъ и нѣкои други, които не бидоха сломени отъ ударитѣ на нашествуващитѣ народи.

Следъ окончателното заселване въ полуострова на нашитѣ прадѣди, славянитѣ и хунобългаритѣ, отъ етническата комбинация между които се получи българскиятъ народъ, и особено когато непрекъснатитѣ напѣни на българитѣ срещу Византия въ Тракия до Цариградъ отъ северъ и тия на перситѣ и арабитѣ срещу Византия откъмъ Мала Азия и по море отъ югъ затихнаха, отново за еврейтѣ се създадоха благоприятни условия за търговско и заселническо движение къмъ и въ полуострова.

Тая епоха съвпада съ цвѣтуция периодъ на арабската империя, особено на западния ѝ дѣлъ, дето испанскитѣ маври достигатъ до високо културно равнище, и посрѣдъ които ев-